

เกาะรอย... สาวน้อยร้องเท้าแดง

อนิล พยุมเกียรติคุณ
ผ่านสำนักพิมพ์ อ.อ.น.

เด็มนัก ตั้งใจว่าจะส่งทำรายการท่องเที่ยวในโยโกฮาม่าด้วยการเล่าถึงประสบการณ์บนชิงช้าสวรรค์ Cosmo Clock 21 ดังที่เขียนไว้เมื่อสองสามฉบับที่แล้ว แต่บังเอิญนึกถึงเรื่องๆ หนึ่งที่ประสบพบเจอระหว่างทางขึ้นมาได้ เลยอยากจะเขียนเล่าสู่กันฟังต่ออีกสักหน่อย เรื่องที่ว่านั่นก็คือ **รูปภาพเงาของเด็กผู้หญิงสวมรองเท้าสีแดง** ที่มักจะปรากฏอยู่บนห่อขนมของฝากหรือของที่ระลึกจากโยโกฮาม่าหลายๆ ชิ้น ตัวผู้เขียนเองเคยได้รับสมุดโน้ตที่ระลึกเล็กๆ ที่บนปกมีรูปภาพดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเช่นกัน แต่เพราะไม่มีเวลาถาม ตอนนั้นจึงทราบเพียงแค่ว่า เด็กหญิงคนนั้นคือ “สัญลักษณ์” ของเมืองโยโกฮาม่าเท่านั้นเอง ดังนั้น Small Talk ฉบับนี้จึงขอพาทุกท่านไปไขปริศนาของสาวน้อยร้องเท้าแดงที่ว่านี้กัน...

จากการค้นหาข้อมูล ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงร้องเท้าแดงได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของเมืองโยโกฮาม่าก็เพราะว่า มีบทเพลงสำหรับเด็กเพลงหนึ่งชื่อ “赤い靴” (อาโกคุทสึ) ซึ่งแปลว่า “รองเท้าแดง” ได้กล่าวถึงเมืองโยโกฮาม่าเอาไว้ว่า “赤いくつはいた女の子、異人さんにつれられて行っちゃった、横浜の埠頭から汽船に乗って...” (เด็กหญิงสวมรองเท้าแดง ถูกคนต่างชาติพาไป ขึ้นเรือที่ท่าเรือโยโกฮาม่า...) ผู้ประพันธ์เพลงนี้คือ “อุโจ โนงุจิ” (ปี 1882-1945) นักกวี และนักประพันธ์ผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เขาได้แรงบันดาลใจมาจากชีวิตจริงของลูกสาวบุญธรรมของเพื่อนร่วมงานที่ชื่อ “คิมิ อิวาซากิ” (ค.ศ.1902-1911) หนูน้อยคิมิเกิดที่ จ.ชิซุโอกะ เธอเติบโตมาด้วยการเลี้ยงดูของแม่ ต่อมาผู้เป็นแม่ได้ย้ายไปลงหลักปักฐานที่ฮอกไกโด ซึ่งที่นั่นเอง...เธอได้พบกับเพื่อนร่วมงานของอุโจ และตกลงใช้ชีวิตด้วยกันในฐานะชาวไร่ แต่เส้นทางชีวิตมิได้ราบรื่นอย่างที่คิด การใช้ชีวิตอยู่อย่างชาวไร่ชาวนานั่นลำบากแสนสาหัส จนในที่สุด แม่ของคิมิจึงตัดสินใจยกลูกสาววัย 3 ขวบให้แก่ครอบครัวมิซึซึนาริชาวอเมริกันชื่อ “ฮิววิตต์” ไปอุปการะเลี้ยงดูแทน หลังจากนั้นครอบครัวนี้ก็ได้อพยพกลับไปอเมริกา และแม่ของคิมิก็เข้าใจว่าลูกสาวได้ติดตามครอบครัวนี้ไปด้วย จึงได้เกิดบทเพลง “รองเท้าสีแดง” ขึ้นมาเพื่อ

ถ่ายทอดความคิดถึงคำนิยามของแม่ที่มีต่อลูกสาวที่ถูกพาไปต่างบ้านต่างเมือง นับว่าเป็นบทเพลงที่เศร้าสร้อยยิ่งนัก ทว่า...ความจริงที่อยู่นอกบทเพลงกลับรั้นทนยิ่งกว่า

หลังจากเพลงนี้ได้กลายเป็นเพลงร้องสำหรับเด็กในเวลาต่อมา ในปี 1973 น้องสาวต่างบิดาของคิมิก็ได้เขียนเรื่องราวที่เชื่อมโยงระหว่างพี่สาวของเธอกับบทเพลงนี้ไปลงในหนังสือพิมพ์ จนผู้จัดรายการโทรทัศน์ของ Hokkaido Television Broadcasting ชื่อ “ฮิโรชิ คิกุจิ” เกิดสนใจและพยายามค้นหาหลักฐานต่างๆ เป็นเวลาร่วม 5 ปี จนในปี 1978 ฮิโรชิก็เปิดเผยความจริงอันแสนเศร้าให้ชาวญี่ปุ่นได้ทราบว่า แท้จริงแล้วตัวคิมินั้นไม่เคยได้เดินทางออกนอกประเทศเลย เพราะเธอเกิด

ป่วยเป็นวัณโรคเสียก่อน ครอบครัวฮิววิตต์จึงฝากเธอไว้ที่สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าในโตเกียวแล้วกลับประเทศไปโดยไม่มีเธอ คิมิมิชีวิตอยู่ต่อหลังจากนั้น 6 ปี...เธอก็เสียชีวิตด้วยวัยเพียง 9 ขวบ เด็กน้อยไม่เคยเห็นหน้าแม่อีกเลยตราบนานวาระสุดท้ายของเธอ ในขณะที่เดียวกันผู้เป็นแม่เองที่หลงคิดว่าลูกสาวตัวน้อยได้ถูกพาจากไปยังดินแดนโพ้นทะเลอย่างมีอาจหวนกลับ...ก็ได้แต่อาลัยอาวรณ์ถึงลูกสาวตลอดทั้งชีวิต ท้ายที่สุดแล้ว ในปี 1979 ก็ได้มีการสร้าง “รูปปั้นเด็กหญิงสวมรองเท้าแดง” ขึ้นเป็นที่ระลึก ณ สวนสาธารณะยามาซิตะ ในเมืองโยโกฮาม่า นอกจากนี้ ยังมีรูปปั้นที่สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงคิมิ...ผู้เป็นตำนานของเด็กหญิงร้องเท้าแดงเช่นนี้อีก 6 แห่งในญี่ปุ่น ได้แก่ โตเกียว ชิซุโอกะ อาโอโมริ และที่ฮอกไกโด 3 แห่ง

เป็นอย่างไรกันบ้างคะสำหรับเรื่องราวของเด็กหญิงร้องเท้าแดง ไม่น่าเชื่อเลยใช่ไหมคะว่า จากรูปภาพเล็กๆ บนห่อขนมจะมีประวัติความเป็นมาที่น่าทึ่งขนาดนี้ ถ้าชอบเรื่องราวเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเช่นนี้ติดตามอ่าน Small Talk ในฉบับต่อไปด้วยนะคะ...สวัสดิ์ค่ะ

Small Tips

คำกริยา “ถอด” และ “ใส่” รองเท้า ในภาษาญี่ปุ่นจะใช้ว่า “くつをはく” (คุทสึ โอะสะคุ : ใส่รองเท้า) และ “くつをぬく” (คุทสึ โอะนุคุ : ถอดรองเท้า) ...อย่าลืมจำไว้ไปใช้กันนะคะ